

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

1421/2008 ΑΠ (ΠΟΙΝ) (519710)

(Α` ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Σωματική βλάβη από αμέλεια. Ευθύνη εργολάβου και πολιτικού μηχανικού κατά την ανέγερση πολυκατοικίας. Δεν μερίμνησαν στην τοποθέτηση προστατευτικού προστεγάσματος με αποτέλεσμα διαφυγόν σίδερο από τα χέρια εργάτη να πέσει στο κεφάλι της διερχόμενης παθούσας. Έλλειψη απαιτούμενης αιτιολογίας λόγω μη αναφοράς σε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση και της προέλευσης της υποχρέωσης αυτής, καθώς και του χρόνου τέλεσης της αξιόποινης πράξης για τυχόν εξάλειψη του αξιοποιίου λόγω παραγραφής. (Αναιρεί την υπ` αριθμό 2741/2007 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών).

Αριθμός 1421/2008
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
Ε` Ποινικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Κωνσταντίνο Κούκλη, Προεδρεύοντα Αρεοπαγίτη, (κωλυομένου του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου Ηρακλή Κωνσταντινίδη), ως αρχαιότερο μέλος της συνθέσεως, Ειρήνη Αθανασίου (η οποία ορίστηκε προς συμπλήρωση της συνθέσεως, με την 54/2008 Πράξη του Προέδρου του Αρείου Πάγου), Ελευθέριο Νικολόπουλο, Αναστάσιο Λιανό - Εισηγητή και Βιολέτα Κυτέα, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 11 Απριλίου 2008, με την παρουσία της Αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ευτέρπης Κουτζαμάνη (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και της Γραμματέως Ευδοκίας Φραγκίδη, για να δικάσει την αίτηση των αναιρεσιόντων - κατηγορουμένων: 1) Χ1 και 2) Χ2, που εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους **Παναγιώτη Τσιλιμιδό**, περί αναιρέσεως της 2741/2007 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Αθηνών. Το Τριμελές Εφετείο (Πλημμελημάτων) Αθηνών, με την ως άνω απόφασή του, διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ` αυτή, και οι αναιρεσιόντες - κατηγορούμενοι ζητούν την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 21 Μαΐου 2007 αίτησή τους αναιρέσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 1086/2007.

Αφού άκουσε Τον πληρεξούσιο δικηγόρο των αναιρεσιόντων, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και την Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να γίνει δεκτή η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. Κατά τη διάταξη του άρθρου 314 παρ. 1 εδ. α` του Π.Κ., ``όποιος από αμέλεια προκαλεί σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών`` και κατά τη διάταξη του άρθρου 28 του ίδιου Κώδικα, ``από αμέλεια πράττει όποιος, από έλλειψη της προσοχής, την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλλει, είτε δεν πρόβλεψε το αξιόποινο αποτέλεσμα, που προκάλεσε η πράξη του, είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν``. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει, ότι για τη θεμελίωση της αξιόποινης πράξεως της σωματικής βλάβης από αμέλεια, απαιτείται η διαπίστωση, αφενός μεν ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την απαιτούμενη κατά αντικειμενική κρίση προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνετός και ευσυνείδητος άνθρωπος, κάτω από τις ίδιες πραγματικές καταστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές, την κοινή πείρα, τη λογική και τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων και αφετέρου, ότι είχε τη δυνατότητα να προβλέψει και αποφύγει το αξιόποινο αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή την παράλειψη. Η παράλειψη ως έννοια, ενυπάρχει σε κάθε είδος αμέλειας, εφόσον το ένα σκέλος της ευθύνης συνίσταται, στην μη καταβολή της προσοχής, δηλαδή σε παράλειψη. Όταν όμως η αμέλεια δεν συνίσταται σε ορισμένη παράλειψη, αλλά σε σύνολο συμπεριφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, τότε για τη θεμελίωση της σωματικής βλάβης από αμέλεια, ως εγκλήματος που τελείται με παράλειψη, απαιτείται η συνδρομή και των όρων του άρθρου 15 του Π.Κ. Κατά τη διάταξη αυτή, όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξης, απαιτεί να έχει επέλθει ορισμένο αποτέλεσμα, η μη αποτροπή του, τιμωρείται όπως η πρόκλησή του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παράλειψης, είχε ιδιαίτερη (δηλαδή ειδική και όχι γενική) νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος.

Η ιδιαίτερη αυτή νομική υποχρέωση (προς ενέργεια τείνουσα στην παρεμπόδιση του αποτελέσματος), μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων, που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση του υπόχρεου ή από σύμβαση ή από ορισμένη προηγούμενη συμπεριφορά του,

από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος. Εξάλλου, η καταδικαστική απόφαση, έχει την απαιτούμενη κατά το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του Κ.Π.Δ., ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον εκ του άρθρου 510 παρ. 1 περ. Δ' του Κ.Π.Δ. λόγο αναιρέσεως, όταν σ' αυτή περιέχονται με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την διαδικασία στο ακροατήριο, σχετικά με τα υποκειμενικά και τα αντικειμενικά στοιχεία του εγκλήματος, οι αποδείξεις (αποδεικτικά μέσα) επί των οποίων θεμελιώνονται τα περιστατικά αυτά, καθώς και οι σκέψεις με τις οποίες το δικαστήριο υπήγαγε τα αποδειχθέντα περιστατικά, στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Ειδικά δε επί εγκλήματος εξ αμελείας που συνίσταται σε παράλειψη, πρέπει να προσδιορίζεται στην αιτιολογία της απόφασης και από πού πηγάζει η ιδιαίτερη υποχρέωση του υπαίτιου προς ενέργεια (αποτρεπτική του αποτελέσματος) και αν πρόκειται για επιτακτικό κανόνα δικαίου και ο κανόνας αυτός.

II. Στην προκείμενη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμό 2741/2007 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, καταδικάστηκαν οι αναιρεσιόντες - κατηγορούμενοι σε δεύτερο βαθμό, για την πράξη της σωματικής βλάβης από αμέλεια, σε ποινή φυλάκισης τριών (3) μηνών στον καθένα, η οποία ανεστάλη επί τριετία. Στην αιτιολογία της απόφασης, προκύπτουσα από την αλληλοσυμπλήρωση του σκεπτικού και του διατακτικού της, διαλαμβάνεται ότι: "Από τις καταθέσεις των μαρτύρων κατηγορίας και της υπεράσπισης, που εξετάστηκαν ενόρκως στο Δικαστήριο τούτο τα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης, που αναγνώστηκαν, καθώς και τα έγγραφα, που αναγνώστηκαν και αναφέρονται στα πρακτικά, την απολογία των κατηγορουμένων και την όλη αποδεικτική διαδικασία αποδείχθηκε ότι κατά τον αναφερόμενο στο διατακτικό τόπο και χρόνο, οι κατηγορούμενοι ενώ ήταν υποχρεωμένοι από το επάγγελμά τους σε ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή, από αμέλειά τους, δηλαδή από την έλλειψη της προσοχής που όφειλαν από τις περιστάσεις και μπορούσαν να καταβάλουν προξένησαν σωματική κάκωση σ' άλλον, χωρίς να προβλέψουν το αξιόποιο αποτέλεσμα που παράχθηκε από την παρακάτω πράξη τους και συγκεκριμένα τυγχάνοντας ο Χ1 νόμιμος εκπρόσωπος της ομόρρυθμης εταιρείας "....." που αναλαμβάνει επί κέρδει οικοδομικές και τεχνικές εργασίες ανοικοδομήσεως πολυορόφων οικοδομών με εργολαβία, αντιπαροχή ή με οιονδήποτε άλλο τρόπο και που είχε αναλάβει την ανέγερση πολυκατοικίας στο και ο Χ2 πολιτικός μηχανικός που είχε αναλάβει τη μελέτη και την επίβλεψη αυτής δεν μερίμνησαν για την τοποθέτηση προστατευτικού προστεγάσματος το οποίο θα ετοποθετείτο στο ύψος της οροφής του ισόγειου και τουλάχιστον σε ύψος τριών μέτρων και πενήντα εκατοστών από το πεζοδρόμιο με αποτέλεσμα κατά την εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών να ξεφύγει ένα κομμάτι σίδερο, μήκους μισού μέτρου από τα χέρια ενός εργάτη, που εργαζόταν στη πολυκατοικία και στον εξωτερικό τοίχο αυτής σε ύψος περίπου 2, 5 μέτρων και με δύναμη να πέσει στο κεφάλι της βαδίζουσας εκείνη τη στιγμή και από την αιτία αυτή η πιο πάνω παθούσα να τραυματισθεί, υποστάσα τραύμα θλαστικό τριχωτού κεφαλής. Στη κρίση αυτή άγεται το Δικαστήριο από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων (κατάθεση της παθούσης της οποία δεν υπάρχει αμφισβήτηση, αναγνωσθέντα έγγραφα) το Δικαστήριο μη δυνάμενο να αγθεί σε διαφορετική κρίση από οποιοδήποτε άλλο αντίθετο αποδεικτικό στοιχείο, δεδομένου ότι δεν αποδείχθηκε κατεδάφιση της διπλανής οικοδομής.

Συνεπώς, πρέπει να κηρυχθούν ένοχοι, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο διατακτικό".

III. Με τις παραδοχές του αυτές το Δικαστήριο της ουσίας, δεν διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφαση του, την απαιτούμενη κατά το Σύνταγμα και τον Κ.Π.Δ. ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Αυτό δε γιατί, α) ενώ δέχεται ότι πρόκειται για έγκλημα που τελέσθηκε δια παραλείψεως και ότι η αμέλεια των αναιρεσιόντων, δεν συνίσταται σε ορισμένη παράλειψη, αλλά σε σύνολο συμπεριφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, δεν αναφέρεται καθόλου στη συνδρομή ιδιαίτερης νομικής υποχρέωσης αυτών (αναιρεσιόντων), ούτε προσδιορίζει την προέλευση της υποχρέωσης αυτής, αν δηλαδή πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου (άρθρο 11 του Π.Δ. 778/1980 ``περί των μέτρων ασφαλείας, κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών``) ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων, που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση ή από σύμβαση ή από ορισμένη προηγούμενη συμπεριφορά τους, από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος και β) δεν αναφέρεται ούτε στο σκεπτικό ούτε στο διατακτικό ο χρόνος τελέσεως της αξιοποιού αυτής πράξεως που είναι κρίσιμος για τυχόν εξάλειψη του αξιοποιού αυτής λόγω παραγραφής. Επομένως οι συναφείς, εκ του άρθρου 510 παρ. 1 περ. Δ' και Ε' του Κ.Π.Δ., λόγοι αναιρέσεως, είναι βάσιμοι και πρέπει να γίνουν δεκτοί.

III. Μετά από αυτά, η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτή, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 519 του Κ.Π.Δ., για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο, του οποίου η σύνθεση είναι δυνατή από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που είχαν δικάσει προηγουμένως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αριθμό 2741/2007 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών. Και Παραπέμπει την υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο, συντιθέμενο από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που είχαν δικάσει προηγουμένως.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 23 Μαΐου 2008.

Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 29 Μαΐου 2008.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ